

กสม. ๑

รายงานผลการตรวจสอบ

การละเมิดสิทธิมนุษยชน

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

วันที่ ๒๔ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๖๘

รายงานผลการตรวจสอบ ที่ ๑๕๑/๒๕๖๘

เรื่อง สิทธิของบุคคลในทรัพย์สิน กรณีร้องเรียนว่า การปักหลักแนวเขตที่ดินตามโฉนดที่ดิน
[REDACTED] ในพื้นที่ [REDACTED] ตำบลท้องลำเจียก อำเภอเชียรใหญ่
จังหวัดนครศรีธรรมราช ผิดพลาดคลาดเคลื่อน

ผู้ร้อง

[REDACTED]

ที่ ๑

ที่ ๒

ผู้ถูกร้อง

สำนักงานที่ดินจังหวัดนครศรีธรรมราช สาขาเชียรใหญ่

๑. ความเป็นมา

๑.๑ ผู้ร้องทั้งสองร้องเรียนทางไปรษณีย์ ตามคำร้องที่ ๓๘๑/๒๕๖๗ ลงวันที่ ๒๓ ธันวาคม ๒๕๖๗ ว่า ผู้ร้องที่ ๑ และผู้ร้องที่ ๒ เป็นผู้ถือกรรมสิทธิ์โฉนดที่ดิน [REDACTED] ตามลำดับ โดยเมื่อเดือนกรกฎาคม ๒๕๖๔ เจ้าของที่ดิน น.ส. ๓ [REDACTED] ที่อยู่ข้างเคียงได้ขุดดินเพื่อทำสระเก็บน้ำตามโครงการ ๑ ตำบล ๑ กลุ่มเกษตรกรทฤษฎีใหม่ และนำดินที่ขุดสระมาถมรูก้าที่ดินของผู้ร้องที่ ๑ ประมาณ ๑.๖ เมตร และรูก้าที่ดินของผู้ร้องที่ ๒ ประมาณ ๑.๕ เมตร ทั้งยังทำให้หลักเขตที่ดินหายไป ๒ หลัก และเคลื่อนย้ายไม่ตรงตำแหน่งเดิม ๑ หลัก ต่อมาผู้ร้องที่ ๑ จึงขยับหลักเขตที่ถูกเคลื่อนย้ายให้ตรงตำแหน่งเดิม และปักหลักไม้ไว้แทนหลักเขตที่หายไป ผู้ร้องทั้งสองได้ยื่นคำขอเพื่อรังวัดสอบแนวเขตโฉนดที่ดินต่อผู้ถูกร้อง แต่ปรากฏว่า เจ้าของที่ดินแปลงข้างเคียงนำชี้แนวเขตที่ดินไม่ถูกต้อง โดยผู้ร้องทั้งสองและเจ้าของที่ดินแปลงข้างเคียงไม่สามารถตกลงเรื่องแนวเขตที่ดินได้ ผู้ร้องทั้งสองจึงร้องเรียนไปยังผู้ถูกร้องเพื่อให้แก้ไขหลักเขตที่ดินใหม่และรังวัดแนวเขตตามผู้ร้องทั้งสองนำชี้แนวเขต แต่ผู้ถูกร้องไม่แก้ไขจึงขอให้ตรวจสอบ

๑.๒ ทั้งนี้ ผู้ร้องที่ ๑ เคยร้องเรียนกรณีดังกล่าวต่อศูนย์ดำรงธรรมจังหวัดนครศรีธรรมราชแล้ว และเมื่อวันที่ ๑๓ ธันวาคม ๒๕๖๔ ผู้ร้องที่ ๑ ได้ยื่นเรื่องร้องเรียนต่อสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ประจำจังหวัดนครศรีธรรมราช (สำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดนครศรีธรรมราช) กล่าวหาว่า ผู้ถูกร้องและเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องรังวัดที่ดินและปักหลักเขตรูก้าที่ดินของผู้ร้องที่ ๑ ต่อมาสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดนครศรีธรรมราช ได้ส่งเรื่องดังกล่าวให้ผู้ว่าราชการ

/จังหวัด ...

จังหวัดนครศรีธรรมราชในฐานะผู้บังคับบัญชาหรือผู้มีอำนาจแต่งตั้งหรือถอดถอนของผู้ถูกร้องดำเนินการทางวินัยตามหน้าที่และอำนาจ

๒. การตรวจสอบ

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติได้มอบหมายให้พนักงานเจ้าหน้าที่ตรวจสอบตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ และระเบียบคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการในการตรวจสอบการละเมิดสิทธิมนุษยชน พ.ศ. ๒๕๖๑ และที่แก้ไขเพิ่มเติม โดยพิจารณาจากการชี้แจงข้อเท็จจริงและพยานหลักฐานที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

๒.๑ รายการเอกสาร พยานหลักฐานจากการตรวจสอบ และเอกสารที่เกี่ยวข้อง

๒.๑.๑ หนังสือผู้ถูกร้อง ที่ นศ ๐๐๒๐.๐๖(๒)/๑๔๐๓ ลงวันที่ ๒๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๘ ถึงเลขาธิการคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

๒.๑.๒ หนังสือสำนักงานเกษตรอำเภอเชียรใหญ่ ที่ นศ ๐๓๐๙/๔๕ ลงวันที่ ๒๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๘ ถึงเลขาธิการคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

๒.๑.๓ หนังสือจังหวัดนครศรีธรรมราช ลับ ด่วนที่สุด ที่ นศ ๐๐๑๗.๑/๑๐๘ ลงวันที่ ๖ มีนาคม ๒๕๖๘ ถึงเลขาธิการคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

๒.๑.๔ รายงานการลงพื้นที่ของพนักงานเจ้าหน้าที่ เมื่อวันที่ ๒ - ๔ เมษายน ๒๕๖๘ ณ อำเภอเชียรใหญ่ จังหวัดนครศรีธรรมราช

๒.๑.๕ หนังสือสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดนครศรีธรรมราช ลับ ด่วนที่สุด ที่ ปช ๐๐๔๐(นศ)/๐๖๐๙ ลงวันที่ ๒๙ เมษายน ๒๕๖๘ ถึงเลขาธิการคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

๒.๒ ข้อเท็จจริงจากการตรวจสอบ

๒.๒.๑ ข้อเท็จจริงฝ่ายผู้ร้อง

ผู้ร้องทั้งสองให้ข้อมูลตามความเป็นมาในข้อ ๑ และให้ข้อมูลเพิ่มเติม ดังนี้

๑) ผู้ร้องที่ ๑ เป็นผู้ถือกรรมสิทธิ์โฉนดที่ดิน [REDACTED] ออกเมื่อวันที่ ๒๖ กรกฎาคม ๒๕๒๒ เนื้อที่ ๘ ไร่ ๓ งาน ๗๗ ตารางวา (๘-๓-๗๗ ไร่) โดยรับมรดกต่อจากมารดา และใช้ที่ดินทำนา

๒) ผู้ร้องที่ ๒ เป็นผู้ถือกรรมสิทธิ์โฉนดที่ดิน [REDACTED] ออกเมื่อวันที่ ๒๖ กรกฎาคม ๒๕๒๒ เนื้อที่ ๕-๑-๗๕.๗ ไร่ โดยรับมรดกต่อจากบิดา และใช้ที่ดินทำสวนปาล์ม

๓) เจ้าของที่ดินแปลงข้างเคียงไม่แจ้งให้ผู้ร้องทั้งสองทราบก่อนการขุดสระและถมดิน ผู้ร้องทั้งสองมาทราบเรื่องภายหลังและพบว่ามีคนนำดินมาถมรุกล้ำที่ดินของตน หลักเขตที่ดินหายไป ๒ หลัก และถูกเคลื่อนย้ายไม่ตรงตำแหน่งเดิม ๑ หลัก ผู้ร้องทั้งสองจึงยื่นคำขอรังวัดแนวเขตที่ดินต่อผู้ถูกร้อง

/ต่อมา ...

ต่อมาวันที่ ๒๐ กันยายน ๒๕๖๔ เจ้าหน้าที่ของผู้ถูกร้องได้รังวัดแนวเขตที่ดิน ผู้ร้องที่ ๑ ได้แจ้งเรื่องหลักเขตที่ดินหายไปและถูกเคลื่อนย้ายเพื่อให้เจ้าหน้าที่ของผู้ถูกร้องปักหลักเขตใหม่ตามที่ผู้ร้องที่ ๑ นำชี้ แต่เจ้าของที่ดินแปลงข้างเคียงคัดค้าน ทำให้ไม่สามารถตกลงกันได้ ผู้ถูกร้องจึงนัดผู้ร้องทั้งสองและเจ้าของที่ดินแปลงข้างเคียงเพื่อไกล่เกลี่ยแต่ก็ยังไม่สามารถตกลงกันได้ ผู้ถูกร้องจึงแจ้งให้ผู้ร้องทั้งสองนำข้อพิพาทฟ้องต่อศาลยุติธรรมภายใน ๙๐ วัน

๔) ผู้ร้องที่ ๑ นำข้อพิพาทฟ้องต่อศาลปกครองนครศรีธรรมราช เป็นคดีหมายเลขดำที่ [REDACTED] ลงวันที่ ๒๔ ธันวาคม ๒๕๖๔ โดยขอให้ศาลมีคำพิพากษาหรือคำสั่ง ดังนี้

๔.๑) ให้ [REDACTED] เจ้าของที่ดินแปลงข้างเคียงขุดดินที่ถมเข้ามาในที่ดินของผู้ร้องที่ ๑ ประมาณ ๑.๖ เมตร ออกไป

๔.๒) ให้ผู้ถูกร้องปักหลักเขตโฉนดที่ดิน ๓ หลัก ตามแนวเขตเดิม

๔.๓) ให้ [REDACTED] และผู้ถูกร้องชำระค่าสินไหมทดแทนให้แก่ผู้ฟ้องคดี อย่างไรก็ตาม ศาลปกครองนครศรีธรรมราชมีคำสั่งไม่รับคำฟ้อง เนื่องจากเป็นกรณีที่จะต้องนำข้อพิพาทยื่นฟ้องต่อศาลยุติธรรม

๕) ผู้ร้องทั้งสองเห็นว่า นายช่างรังวัดซึ่งเป็นพนักงานเจ้าหน้าที่ของผู้ถูกร้องอาจกระทำการทุจริตต่อหน้าที่ เนื่องจากไม่แก้ไขหลักเขตที่ดินตามที่ผู้ร้องทั้งสองนำชี้ จึงประสงค์ให้ตรวจสอบในประเด็นดังกล่าวด้วย

๒.๒.๒ ข้อเท็จจริงฝ่ายผู้ถูกร้อง

๑) แปลงที่ดินที่ขุดสระน้ำตามโครงการ ๑ ตำบล ๑ กลุ่มเกษตรทฤษฎีใหม่ เป็นที่ดินตามหลักฐานหนังสือรับรองการทำประโยชน์ (น.ส. ๓) [REDACTED] เนื้อที่ ๖-๑-๘๑ ไร่ มีชื่อ [REDACTED] ถือสิทธิครอบครองที่ดิน เป็นที่ดินแปลงข้างเคียงด้านทิศตะวันตกของโฉนดที่ดิน [REDACTED] ของผู้ร้องที่ ๑ และเป็นที่ดินแปลงข้างเคียงด้านทิศใต้ของโฉนดที่ดิน [REDACTED] ของผู้ร้องที่ ๒

๒) ผู้ร้องทั้งสองได้ยื่นขอรังวัดสอบเขตโฉนดที่ดิน โดยช่างรังวัดได้ออกรังวัดเมื่อวันที่ ๒๐ กันยายน ๒๕๖๔ ปรากฏว่า

๒.๑) โฉนดที่ดิน [REDACTED] ในวันรังวัดผู้ร้องที่ ๒ พร้อมด้วยผู้ร้องที่ ๑ [REDACTED] และผู้มีหน้าที่ดูแลรักษาที่สาธารณประโยชน์ได้ร่วมกันระวางชี้แนวเขตและรับรองแนวเขตพบว่า หลักเขตเก่าอยู่ครบตามตำแหน่งรังวัดเดิม และรังวัดได้เนื้อที่เท่าเดิม คือ ๕-๑-๗๕.๗ ไร่

๒.๒) โฉนดที่ดิน [REDACTED] หลักเขตเก่าหายไป ผู้ร้องที่ ๑ จึงนำไม้มาปักเป็นหลักเขตทดแทน รังวัดได้เนื้อที่ ๘-๓-๖๐.๓ ไร่ น้อยกว่าเดิม ๑๖.๗ ตารางวา [REDACTED] เจ้าของที่ดินแปลงข้างเคียงได้คัดค้านแนวเขต ผู้ถูกร้องจึงมีหนังสือให้คู่กรณีไปพบพนักงานเจ้าหน้าที่ในวันที่ ๑๖ พฤศจิกายน ๒๕๖๔ เพื่อสอบสวนไกล่เกลี่ยตามมาตรา ๖๙ ทวิ วรรคห้า แห่งประมวลกฎหมาย

/ที่ดิน ...

ที่ดิน^๑ เมื่อถึงวันนัด ผู้ร้องที่ ๑ ไม่ไปพบพนักงานเจ้าหน้าที่ ผู้ถูกร้องจึงนัดคู่กรณีอีกครั้งในวันที่ ๖ มกราคม ๒๕๖๕ ซึ่งคู่กรณีทั้งสองฝ่ายได้มาพบพนักงานเจ้าหน้าที่ตามนัด และได้ขอให้พนักงานเจ้าหน้าที่ลงพื้นที่ร่วมกับคู่กรณีทั้งสองฝ่ายเพื่อตรวจสอบสภาพที่ดินบริเวณที่คัดค้านอีกครั้งในวันที่ ๒๕ มกราคม ๒๕๖๕ ซึ่งพนักงานเจ้าหน้าที่ได้ลงพื้นที่พร้อมคู่กรณีทั้งสองฝ่าย และสอบสวนใกล้เคียงโดยถือหลักฐานแผนที่เป็นหลักในการพิจารณา และได้ชี้แจงข้อเท็จจริง ระเบียบและข้อกำหนดที่เกี่ยวข้องให้ทั้งสองฝ่ายทราบแล้ว แต่คู่กรณีไม่สามารถตกลงกันได้ พนักงานเจ้าหน้าที่จึงแจ้งให้คู่กรณีไปฟ้องต่อศาลยุติธรรมภายใน ๙๐ วันนับแต่วันที่ได้รับแจ้ง ถ้าไม่ฟ้องภายในกำหนดดังกล่าวถือว่าผู้ขอไม่ประสงค์จะสอบเขตโฉนดที่ดินนั้นต่อไป

๓) ผู้ร้องที่ ๑ ได้นำกรณีพิพาทดังกล่าวไปร้องเรียนเจ้าหน้าที่ของรัฐ คือ นายช่างรังวัดกับพวก ต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ว่า รังวัดและปักหลักเขตที่ดินล้ำเข้าไปในที่ดินของผู้ร้องที่ ๑ สำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดนครศรีธรรมราชมีหนังสือแจ้งให้ผู้ร้องที่ ๑ ทราบว่า คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีมติส่งเรื่องให้ผู้บังคับบัญชาหรือผู้มีอำนาจแต่งตั้งหรือถอดถอนดำเนินการทางวินัยไปตามหน้าที่และอำนาจ ตามมาตรา ๖๔ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑^๒ กรณีนี้จึงส่งเรื่องให้ผู้ว่าราชการจังหวัดนครศรีธรรมราชดำเนินการ โดยจังหวัดนครศรีธรรมราชได้มีคำสั่งที่ ๑๑๑๙/๒๕๖๕ ลงวันที่ ๑๕ มีนาคม ๒๕๖๕ เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการสืบสวนข้อเท็จจริง ต่อมาคณะกรรมการสืบสวนข้อเท็จจริงพิจารณาแล้วเห็นว่า นายช่างรังวัดกับพวกดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ถูกต้องตามระเบียบและกฎหมายแล้ว จึงไม่มีเหตุที่จะต้องดำเนินการทางวินัย ซึ่งจังหวัดนครศรีธรรมราชได้รายงานผลการสืบสวนข้อเท็จจริงดังกล่าวไปยังคณะกรรมการ ป.ป.ช. เพื่อทราบแล้ว

๔) ผู้ร้องที่ ๑ มีหนังสือลงวันที่ ๕ พฤษภาคม ๒๕๖๖ ร้องทุกข์ขอความเป็นธรรมต่อกระทรวงมหาดไทย โดยกล่าวหาว่าผู้ว่าราชการจังหวัดนครศรีธรรมราชไม่ปฏิบัติหน้าที่ให้เป็นไปตามมติคณะกรรมการ ป.ป.ช. ที่ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดนครศรีธรรมราชตรวจสอบข้อเท็จจริงกรณีผู้ร้องที่ ๑ กล่าวหานายช่างรังวัดและพนักงานเจ้าหน้าที่ของผู้ถูกร้องว่าปักหลักเขตที่ดินรุกล้ำที่ดินของผู้ร้องที่ ๑ ซึ่งปรากฏว่า

/๔.๑) ผู้ตรวจราชการ ...

^๑ มาตรา ๖๙ ทวิ วรรคห้า หากปรากฏว่ามีผู้คัดค้าน ให้เจ้าพนักงานที่ดินมีอำนาจสอบสวนใกล้เคียงโดยถือหลักฐานแผนที่เป็นหลักในการพิจารณา ถ้าตกลงกันได้ก็ให้ดำเนินการไปตามที่ตกลง แต่ต้องไม่เป็นการสมยอมกันเพื่อหลีกเลี่ยงกฎหมาย หากตกลงกันไม่ได้ ให้แจ้งคู่กรณีไปฟ้องต่อศาลภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้ง ถ้าไม่มีการฟ้องภายในกำหนดดังกล่าว ให้ถือว่าผู้ขอไม่ประสงค์จะสอบเขตโฉนดที่ดินนั้นต่อไป

๑๓๖

๑๓๖

^๒ มาตรา ๖๔ ในกรณีที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. พิจารณาเห็นว่าเรื่องที่มีการกล่าวหาเรื่องใดมิใช่เป็นความผิดร้ายแรง หรือกล่าวหาในเรื่องที่มีได้อยู่ในหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการ ป.ป.ช. คณะกรรมการ ป.ป.ช. จะส่งเรื่องให้ผู้บังคับบัญชาหรือผู้มีอำนาจแต่งตั้งหรือถอดถอนของผู้ถูกร้องดำเนินการทางวินัยไปตามหน้าที่และอำนาจก็ได้

๔.๑) ผู้ตรวจราชการกระทรวงมหาดไทยพร้อมด้วยหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้ลงพื้นที่เพื่อประชุมหารือข้อเท็จจริง ในระหว่างวันที่ ๑๒-๑๓ มิถุนายน ๒๕๖๖ และได้ไกล่เกลี่ยจน ผู้ร้องที่ ๑ และ ████████ ตกลงแนวเขตร่วมกันได้ จึงทำบันทึกตรวจสอบข้อร้องเรียนลงวันที่ ๑๒ มิถุนายน ๒๕๖๖ ไว้เป็นหลักฐาน

๔.๒) ต่อมาผู้ร้องที่ ๑ ยื่นขอสอบเขตโฉนดที่ดินต่อเจ้าหน้าที่ผู้ถูกร้อง เพื่อดำเนินการตามข้อตกลงดังกล่าว ช่างรังวัดจึงออกรังวัดสอบเขตที่ดินในวันที่ ๗ กรกฎาคม ๒๕๖๖ และวันที่ ๒๕ สิงหาคม ๒๕๖๖ แต่ปรากฏว่า ผู้ร้องที่ ๑ นำรังวัดชี้แนวเขตที่ดินและปักหลักไม้เพิ่มเติม ด้านทิศเหนือซึ่งไม่เป็นไปตามที่ตกลงในบันทึกตรวจสอบข้อร้องเรียน ████████ จึงคัดค้าน คู่กรณีทั้งสองฝ่าย จึงนำชี้แนวเขตที่ดินและชี้แนวเขตพิพาทเพื่อจัดทำรูปแผนที่พิพาทใหม่ ช่างรังวัดได้คำนวณเนื้อที่ตามที ผู้ร้องที่ ๑ นำชี้แนวเขตใหม่ได้เนื้อที่ ๘-๓-๘๖.๕ ไร่ มากกว่าเนื้อที่ตามหลักฐาน ๙.๕ ตารางวา และเมื่อ ตรวจสอบตำแหน่งหลักเขตที่ดินเดิมด้านทิศเหนือที่เกิดข้อพิพาทใหม่ ปรากฏว่าตรงตามตำแหน่งเดิม ตามที่ได้รังวัดสอบเขตโฉนดที่ดิน ████████ เมื่อวันที่ ๒๐ กันยายน ๒๕๖๔ และรังวัดแบ่งกรรมสิทธิ์รวม เมื่อวันที่ ๙ สิงหาคม ๒๕๕๖ ผู้ถูกร้องจึงมีหนังสือแจ้งให้คู่กรณีทั้งสองฝ่ายไปพบพนักงานเจ้าหน้าที่เพื่อ สอบสวนไกล่เกลี่ยในวันที่ ๑๑ ตุลาคม ๒๕๖๖ ตามมาตรา ๖๙ ทวิ วรรคห้า แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน แต่ผู้ร้องที่ ๑ ไม่มาตามที่นัดหมาย ส่วน ████████ ได้มาพบพนักงานเจ้าหน้าที่และให้ถ้อยคำยืนยันแนวเขต ที่ดินตามที่ได้คัดค้านและทำแผนที่พิพาทไว้ จึงเป็นกรณีที่คู่กรณีไม่สามารถตกลงกันได้ ผู้ถูกร้องจึงมีหนังสือ แจ้งให้คู่กรณีทั้งสองฝ่ายไปฟ้องต่อศาลยุติธรรมภายใน ๙๐ วันนับแต่วันที่ได้รับแจ้ง ถ้าไม่ฟ้องภายในกำหนด ดังกล่าวให้ถือว่าผู้ขอไม่ประสงค์จะสอบเขตโฉนดที่ดินนั้นต่อไป

๒.๒.๓ ข้อเท็จจริงจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

๑) สำนักงานเกษตรอำเภอเชียรใหญ่

การขุดสระน้ำตามโครงการ ๑ ตำบล ๑ กลุ่มเกษตรกรทฤษฎีใหม่ คณะทำงาน ขับเคลื่อนระดับอำเภอ โดยเจ้าหน้าที่สถานีพัฒนาที่ดินนครศรีธรรมราชร่วมกับเกษตรกรเจ้าของที่ดินซึ่งเป็นผู้ถือกรรมสิทธิ์ที่ดิน น.ส. ๓ ████████ มีอำนาจหน้าที่จัดวางผังบริเวณแปลง แผนผังแสดงเขตที่ดิน และ แผนผังบริเวณขุดสระเก็บน้ำในที่ดิน พร้อมทั้งบันทึกข้อมูลหนังสือยินยอมของเกษตรกรในการขุดสระเก็บน้ำ ต่อมาเมื่อเกิดข้อพิพาทตามเรื่องร้องเรียนนี้ สำนักงานเกษตรอำเภอเชียรใหญ่จึงร่วมกับสถานีพัฒนาที่ดิน นครศรีธรรมราช ผู้ใหญ่บ้าน ████████ และเกษตรกรเจ้าของแปลงที่ดิน ลงพื้นที่ตรวจสอบข้อเท็จจริง พบว่า สระเก็บน้ำในที่ดิน ████████ ได้ขุดห่างจากแนวเขตที่ดินแปลงข้างเคียงไม่น้อยกว่า ๒ เท่า ของความลึก ของสระน้ำ และไม่พบการปักหลักเขตรุกกล้าที่ดินแปลงข้างเคียง

๒) จังหวัดนครศรีธรรมราช

๒.๑) ให้ข้อมูลประเด็นกรณีรังวัดสอบเขตที่ดินตามโฉนดที่ดิน

สอดคล้องกับผู้ถูกร้อง

๒.๒) กรณีที่กล่าวหาผู้ว่าราชการจังหวัดนครศรีธรรมราชไม่ปฏิบัติหน้าที่ให้เป็นไปตามมติคณะกรรมการ ป.ป.ช. นั้น จังหวัดนครศรีธรรมราชได้มีคำสั่ง ที่ ๑๑๑๙/๒๕๖๕ ลงวันที่ ๑๕ มีนาคม ๒๕๖๕ เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการสืบสวนข้อเท็จจริง ซึ่งเป็นการดำเนินการตามมาตรา ๖๔ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ และจังหวัดนครศรีธรรมราชได้รายงานผลการดำเนินการให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ทราบแล้ว

๓) สำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดนครศรีธรรมราช

ผู้ร้องที่ ๑ ยื่นเรื่องร้องเรียนต่อสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดนครศรีธรรมราช ร้องเรียน [redacted] เจ้าของที่ดินแปลงข้างเคียง เมื่อครั้งดำรงตำแหน่งรองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลท้องลำเจียก ว่า [redacted] กับพวกขุดดินและรังวัดที่ดินรุกล้ำเข้าไปในที่ดินของผู้อื่น คณะกรรมการ ป.ป.ช. พิจารณาแล้วมีมติให้ดำเนินการสอบสวน โดยสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดนครศรีธรรมราชอยู่ระหว่างตรวจสอบตามระเบียบคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ว่าด้วยการตรวจสอบและไต่สวน พ.ศ. ๒๕๖๑ (ข้อมูล ณ วันที่ ๖ มิถุนายน ๒๕๖๘)

๒.๒.๔ การแสวงหาข้อเท็จจริงของพนักงานเจ้าหน้าที่

วันที่ ๓ เมษายน ๒๕๖๘ พนักงานเจ้าหน้าที่ได้พบกับ [redacted] เจ้าของที่ดิน

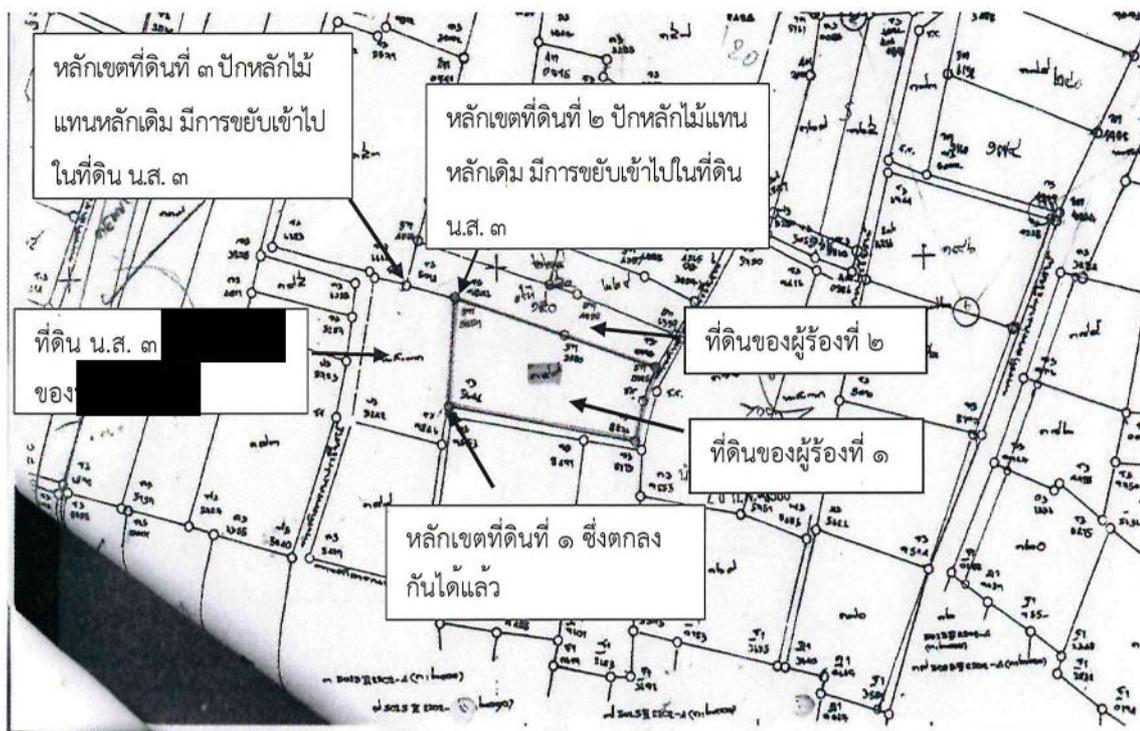
[redacted] ซึ่งให้ถ้อยคำว่า

๑) เมื่อเดือนกรกฎาคม ๒๕๖๔ [redacted] ได้เข้าร่วมโครงการ ๑ ตำบล ๑ กลุ่มเกษตรทฤษฎีใหม่ จึงขุดดินเพื่อทำสระเก็บน้ำ และได้นำดินที่ขุดไปถมบริเวณใกล้กับที่ดินของผู้ร้องทั้งสอง แต่ปรากฏว่าดินที่ขุดขึ้นมาเป็นดินโคลน จึงไหลลงไปในที่ดินของผู้ร้องทั้งสอง เมื่อผู้ร้องที่ ๑ ทราบเรื่องจึงแจ้งให้ขุดดินออกจากที่ดินของผู้ร้องทั้งสอง ต่อมา [redacted] ได้จ้างรถมาขุดดินออกจากบริเวณพิพาท แต่ในวันที่ขุดดินออก [redacted] ไม่ได้แจ้งให้ผู้ร้องที่ ๑ ทราบ

๒) เมื่อผู้ร้องที่ ๑ เข้าตรวจสอบพื้นที่ในภายหลังได้แจ้งว่า หลักเขตที่ดินด้านที่ติดทางสาธารณประโยชน์ถูกขยับออกจากตำแหน่งเดิม ผู้ร้องที่ ๑ จึงยื่นคำขอรังวัดสอบเขตที่ดิน และในวันนำชี้แนวเขตผู้ร้องที่ ๑ ขอให้ขยับหลักเขตที่ดินให้ตรงกับจุดเดิม [redacted] เห็นว่าเพื่อไม่ให้เกิดข้อพิพาท จึงยินยอมให้ขยับหลักเขตที่ดินให้ตรงตามที่ผู้ร้องที่ ๑ นำชี้ เมื่อตกลงแนวเขตบริเวณดังกล่าวได้แล้วผู้ร้องที่ ๑ กลับแจ้งว่าหลักเขตที่ดินด้านที่ติดกับที่ดินของผู้ร้องที่ ๒ หายไป จึงขอให้ยึดแนวเขตตามหลักไม้ที่ผู้ร้องที่ ๑ ปักไว้ทั้ง ๒ หลัก แต่ [redacted] เห็นว่าหลักไม้ดังกล่าวปักล้าที่ดินของตน จึงคัดค้านการนำชี้แนวเขตบริเวณหลักไม้ที่ปักใหม่ ประกอบกับก่อนเกิดเหตุพิพาทที่ดินของผู้ร้องที่ ๒ ได้รังวัดแนวเขตเพื่อแบ่งกรรมสิทธิ์ซึ่งใน

/ขณะนั้น ...

ขณะนั้นมีการปักหลักเขตที่ดินพร้อมลงชื่อเจ้าของที่ดินแปลงข้างเคียง และนำชี้ได้จำนวนเนื้อที่ดินครบถ้วน ตามเอกสารโฉนดที่ดิน ดังนั้นจึงควรยึดตามหลักเขตที่ดินที่ปรากฏในเอกสารโฉนดที่ดินเดิม (ภาพที่ ๑)

ภาพที่ ๑ แสดงจุดที่ตกลงกันได้แล้วและที่ยังไม่สามารถตกลงกันได้

๓. ความเห็นคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

กรณีตามคำร้องมีประเด็นที่ต้องพิจารณาว่า ผู้ถูกร้องได้กระทำหรือละเลยการกระทำ อันเป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชน กรณีปักหลักแนวเขตที่ดินตามโฉนดที่ดิน [redacted] ผิดพลาดคลาดเคลื่อนหรือไม่ อย่างไร โดยมีข้อพิจารณาดังนี้

๓.๑ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๓๗ วรรคหนึ่ง^๓ คุ้มครองว่า บุคคลย่อมมีสิทธิในทรัพย์สินและการสืบมรดก สอดคล้องกับปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน ข้อ ๑๗^๔ ที่ได้รับรองสิทธิของบุคคลที่จะเป็นเจ้าของทรัพย์สินโดยตนเองและจะถูกเอาทรัพย์สินไปจากตนตามอำเภอใจไม่ได้ และหากสิทธิดังกล่าวถูกละเมิด รัฐธรรมนูญมาตรา ๔๑^๕ ยังได้รับรองให้บุคคลมีสิทธิเสนอเรื่องราวร้องทุกข์ต่อ หน่วยงานของรัฐและได้รับแจ้งผลการพิจารณาโดยรวดเร็วด้วย

/๓.๒ กรณีตาม ...

^๓ มาตรา ๓๗ บุคคลย่อมมีสิทธิในทรัพย์สินและการสืบมรดก

ฯลฯ

ฯลฯ

^๔ ข้อ ๑๗ (๑) ทุกคนมีสิทธิที่จะเป็นเจ้าของทรัพย์สินโดยตนเอง และโดยร่วมกับผู้อื่น

(๒) บุคคลใดจะถูกเอาทรัพย์สินไปจากตนตามอำเภอใจไม่ได้

^๕ มาตรา ๔๑ บุคคลและชุมชนย่อมมีสิทธิ

(๒) เสนอเรื่องราวร้องทุกข์ต่อหน่วยงานของรัฐและได้รับแจ้งผลการพิจารณาโดยรวดเร็ว

ฯลฯ

ฯลฯ

๓.๒ กรณีตามคำร้องมีประเด็นที่ต้องพิจารณา ๒ ประเด็น ดังนี้

๓.๒.๑ ประเด็นที่หนึ่ง ผู้ถูกร้องปักหลักแนวเขตที่ดินตามโฉนดที่ดิน

ผิวดลาดคลาดเคลื่อนหรือไม่

๑) จากการตรวจสอบข้อเท็จจริงรับฟังได้ว่า

๑.๑) ผู้ร้องที่ ๑ เป็นผู้ถือกรรมสิทธิ์โฉนดที่ดิน [redacted] และผู้ร้องที่ ๒ เป็นผู้ถือกรรมสิทธิ์โฉนดที่ดิน [redacted] ที่ดินทั้งสองแปลงอยู่ติดกับที่ดิน น.ส. ๓ [redacted] ของ [redacted] ต่อมาเมื่อเดือนกรกฎาคม ๒๕๖๔ [redacted] เข้าร่วมโครงการ ๑ ตำบล ๑ กลุ่มเกษตรทฤษฎีใหม่ จึงขุดดินเพื่อทำสระเก็บน้ำ และนำดินที่ขุดไปถมใกล้กับที่ดินของผู้ร้องทั้งสอง แต่ดินที่ถมไหลเข้าไปในที่ดินทั้งสองแปลง ผู้ร้องที่ ๑ จึงแจ้งให้นำดินออกไป ซึ่ง [redacted] ได้ขุดดินออกจากบริเวณพิพาท โดยไม่ได้แจ้งให้ผู้ร้องที่ ๑ ทราบ เมื่อผู้ร้องที่ ๑ เข้าตรวจสอบจึงพบว่าหลักเขตที่ดินด้านที่ติดทางสาธารณประโยชน์ถูกขยับไม่ตรงตำแหน่งเดิม และหลักเขตที่ดินด้านที่ติดกับที่ดินของผู้ร้องที่ ๒ หายไป ๒ หลัก จึงได้นำไม้มาปักไว้แทนหลักเขตที่หายไป

๑.๒) ผู้ร้องทั้งสองได้ยื่นเรื่องขอรังวัดสอบเขตโฉนดที่ดินต่อผู้ถูกร้องเมื่อวันที่ ๒๐ กันยายน ๒๕๖๔ ผลการรังวัดปรากฏว่า

๑.๒.๑) โฉนดที่ดิน [redacted] ของผู้ร้องที่ ๒ ได้เนื้อที่เท่าเดิม แต่โฉนดที่ดิน [redacted] ของผู้ร้องที่ ๑ ได้เนื้อที่น้อยกว่าหลักฐานเดิม ๑๖.๗ ตารางวา และ [redacted] ได้คัดค้านแนวเขต เนื่องจากเห็นว่าไม้ที่ผู้ร้องที่ ๑ นำมาปักแทนหลักเขตที่หายไปล้ำเข้ามาในที่ดินของตน ผู้ถูกร้องจึงมีหนังสือให้คู่กรณีมาพบพนักงานเจ้าหน้าที่เพื่อสอบสวนใกล้เกลี่ยตามมาตรา ๖๙ ทวิ วรรคห้า แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน แต่คู่กรณีไม่สามารถตกลงแนวเขตได้ ผู้ถูกร้องจึงแจ้งให้คู่กรณีนำข้อพิพาทไปฟ้องต่อศาลภายใน ๙๐ วันนับแต่วันที่ได้รับแจ้ง ต่อมาผู้ร้องที่ ๑ ได้นำเรื่องดังกล่าวฟ้องต่อศาลปกครองนครศรีธรรมราช เป็นคดีหมายเลขดำที่ [redacted] โดยศาลปกครองนครศรีธรรมราชมีคำสั่งไม่รับคำฟ้อง เนื่องจากเป็นกรณีที่จะต้องนำข้อพิพาทไปฟ้องต่อศาลยุติธรรม

๑.๒.๒) ในปี ๒๕๖๖ ผู้ร้องที่ ๑ ได้ร้องทุกข์ขอความเป็นธรรมต่อกระทรวงมหาดไทย ผู้ตรวจราชการกระทรวงมหาดไทยพร้อมด้วยหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจึงลงพื้นที่และใกล้เกลี่ยข้อพิพาทดังกล่าวจนได้ข้อยุติเรื่องแนวเขตที่ดินที่พิพาท และได้ทำบันทึกตรวจสอบข้อร้องเรียนลงวันที่ ๑๒ มิถุนายน ๒๕๖๖ ไว้เป็นหลักฐาน และได้รังวัดสอบเขตในวันที่ ๗ กรกฎาคม และวันที่ ๒๕ สิงหาคม ๒๕๖๖ แต่ผู้ร้องที่ ๑ นำรังวัดชี้แนวเขตไม่เป็นไปตามที่ตกลงในบันทึกดังกล่าว ผู้ถูกร้องจึงมีหนังสือแจ้งให้คู่กรณีทั้งสองฝ่ายไปพบพนักงานเจ้าหน้าที่เพื่อสอบสวนใกล้เกลี่ยในวันที่ ๑๑ ตุลาคม ๒๕๖๖ ตามมาตรา ๖๙ ทวิ วรรคห้า แห่งประมวลกฎหมายที่ดินอีกครั้ง แต่ผู้ร้องที่ ๑ ไม่มาตามนัด จึงเป็นกรณีที่คู่กรณีไม่สามารถตกลงกันได้ ผู้ถูกร้องจึงมีหนังสือแจ้งให้คู่กรณีทั้งสองฝ่ายไปฟ้องต่อศาลยุติธรรมภายใน ๙๐ วันนับแต่วันที่ได้รับแจ้ง

/๒) พิจารณา ...

๒) พิจารณาแล้วเห็นว่า

๒.๑) ผู้ร้องทั้งสองมีกรรมสิทธิ์ในที่ดินตามโฉนดที่ดินของแต่ละคน จึงย่อมมีสิทธิที่จะหวงแหนไม่ให้บุคคลอื่นรุกร้าที่ดินของตน และเมื่อผู้ร้องทั้งสองเห็นว่าที่ดินถูกรุก้าจึงมีสิทธิร้องเรียนต่อหน่วยงานที่มีหน้าที่และอำนาจเพื่อตรวจสอบและแก้ไขให้ถูกต้อง โดยผู้ถูกร้องได้รังวัดสอบเขตโฉนดที่ดินตามคำขอของผู้ร้องทั้งสอง รวม ๓ ครั้ง ได้แก่ เมื่อวันที่ ๒๐ กันยายน ๒๕๖๔ ซึ่งพบว่าโฉนดที่ดิน [REDACTED] ของผู้ร้องที่ ๒ ได้เนื้อที่เท่าเดิม แต่โฉนดที่ดิน [REDACTED] ของผู้ร้องที่ ๑ ได้เนื้อที่น้อยกว่าเดิม จึงมีการรังวัดอีก ๒ ครั้ง ในวันที่ ๗ กรกฎาคม และวันที่ ๒๕ สิงหาคม ๒๕๖๖ แต่ผู้ร้องที่ ๑ ไม่สามารถตกลงแนวเขตกับเจ้าของที่ดินแปลงข้างเคียงได้ ผู้ถูกร้องจึงแจ้งให้คูกรณีทั้งสองฝ่ายไปพบพนักงานเจ้าหน้าที่เพื่อสอบสวนไกล่เกลี่ย ตามมาตรา ๖๙ ทวิ วรรคห้า แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน รวม ๓ ครั้ง แต่คูกรณีก็ยังไม่สามารถตกลงกันได้ ผู้ถูกร้องจึงแจ้งให้คูกรณีไปฟ้องต่อศาลภายใน ๙๐ วันนับแต่วันที่ได้รับแจ้ง จึงเป็นกรณีที่ผู้ถูกร้องได้ดำเนินการตามหน้าที่และอำนาจตามระเบียบและกฎหมายแล้ว ในชั้นนี้จึงยังไม่อาจรับฟังได้ว่า ผู้ถูกร้องมีการกระทำหรือละเลยการกระทำอันเป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชนต่อผู้ร้องทั้งสอง

๒.๒) อย่างไรก็ตาม โดยที่กรณีตามคำร้องนี้เป็นข้อพิพาทเรื่องกรรมสิทธิ์ในที่ดินอันเป็นข้อพิพาททางแพ่งระหว่างผู้ร้องทั้งสองกับ [REDACTED] เจ้าของที่ดิน น.ส. ๓ แปลงข้างเคียงที่ไม่สามารถตกลงเรื่องแนวเขตที่ดินกันได้ ผู้ร้องทั้งสองจึงสามารถใช้สิทธิฟ้องต่อศาลยุติธรรมตามเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในบทบัญญัติของกฎหมายอันเป็นมาตรการทางกฎหมายที่รัฐกำหนดไว้

๓.๒.๒ ประเด็นที่สอง การกระทำของผู้ถูกร้องอาจมีการทุจริตต่อหน้าที่หรือไม่

พิจารณาแล้วเห็นว่า ประเด็นดังกล่าวเป็นเรื่องที่ไม่อยู่ในหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ประกอบกับผู้ร้องที่ ๑ ได้ร้องเรียนต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. แล้วว่า นายช่างรังวัดกับพวก รังวัดที่ดินปักหลักเขตที่ดินรุก้าเข้าไปในที่ดินของตน โดยคณะกรรมการ ป.ป.ช. มีมติส่งเรื่องให้ผู้ว่าราชการจังหวัดนครศรีธรรมราชดำเนินการ ต่อมาจังหวัดนครศรีธรรมราชได้มีคำสั่งที่ ๑๑๑๙/๒๕๖๕ ลงวันที่ ๑๕ มีนาคม ๒๕๖๕ แต่งตั้งคณะกรรมการสืบสวนข้อเท็จจริง ซึ่งผลพิจารณาปรากฏว่า เจ้าหน้าที่ของผู้ถูกร้องดำเนินการตามหน้าที่และอำนาจถูกต้องตามระเบียบและกฎหมายแล้ว ไม่มีเหตุที่จะต้องดำเนินการทางวินัย จึงเป็นกรณีตามมาตรา ๓๙ (๒) และ (๓) ประกอบมาตรา ๓๙ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ ซึ่งบัญญัติให้คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติสั่งยุติเรื่อง หากเป็นเรื่องที่ไม่อยู่ในหน้าที่และอำนาจ และเป็นเรื่องที่อยู่ในหน้าที่และอำนาจขององค์กรอิสระอื่น หรือที่องค์กรอิสระอื่นรับไว้ดำเนินการตามหน้าที่และอำนาจขององค์กรอิสระนั้นแล้ว

๔. มติคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

อาศัยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ในคราวประชุมด้านการคุ้มครองและส่งเสริมสิทธิมนุษยชน ครั้งที่ ๒๔/๒๕๖๘ เมื่อวันที่ ๒๔ มิถุนายน ๒๕๖๘ จึงมีมติว่า

๔.๑ ประเด็นที่หนึ่ง กรณีผู้ถูกร้องปักหลักเขตที่ดินผิดพลาดเคลื่อนหรือไม่ ในชั้นนี้ ยังไม่อาจรับฟังได้ว่า ผู้ถูกร้องมีการกระทำหรือละเลยการกระทำอันเป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชนต่อผู้ร้องทั้งสอง

๔.๒ ประเด็นที่สอง กรณีการกระทำของผู้ถูกร้องอาจมีการทุจริตต่อหน้าที่หรือไม่ เป็นกรณีตามมาตรา ๓๙ (๒) และ (๓) ประกอบมาตรา ๓๙ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ ซึ่งบัญญัติให้คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติสั่งยุติเรื่อง หากเป็นเรื่องที่ไม่อยู่ในหน้าที่และอำนาจ และเป็นเรื่องที่อยู่ในหน้าที่และอำนาจขององค์กรอิสระอื่น หรือที่องค์กรอิสระอื่นรับไว้ดำเนินการตามหน้าที่และอำนาจขององค์กรอิสระนั้นแล้ว

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

นางสาวพรประไพ กาญจนรินทร์
นางปรีดา คงแป้น
ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุชาติ เศรษฐมาลินี
นางสาวศยามล ไกยูรวงศ์
นางสาวปติกาญจน์ สิทธิเดช
นายวสันต์ ภัยหลิกส์
นางสาวสุภัทรา นาคะผิว

ประธานกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ
กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ
กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ
กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ
กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ
กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ
กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ